

Behandeling oncologische ulcera

De folder is bedoeld voor cliënten met een oncologische ulcus, voor familieleden, mantelzorgers of andere betrokkenen.

Wat zijn oncologische ulcera?

Als gevolg van kanker kunnen er wonden ontstaan. Het kan zijn dat de wond wordt veroorzaakt door de tumor zelf of door uitzaaiingen. In dat geval spreken we van een oncologisch ulcus. Het kan ook zijn dat de wond is ontstaan als gevolg van de behandeling van de tumor (chirurgie, chemotherapie, radiotherapie en/of hyperthermie). In dit geval spreken we van een oncologische wond. Deze folder gaat specifiek over oncologische ulcera.

Welke lichamelijke klachten en verschijnselen kunnen voorkomen bij oncologische ulcera?

Geurproblemen en infecties:

Een oncologisch ulcus kan veel wondvocht afgeven en daardoor sterk ruiken. Dit wordt veroorzaakt door bacteriën of het afsterven van weefsel. De eerste stap is om te achterhalen of er verschijnselen van een infectie aanwezig zijn. In dat geval kan een antibioticum noodzakelijk zijn en moet u contact opnemen met uw behandelaar of wondverpleegkundige.

Daarnaast kan het volgende helpen tegen een sterke wondgeur:

- Speciaal absorberend wondmateriaal dat koolstof bevat. Dit materiaal neutraliseert geurtjes en absorbeert het overtollige wondvocht. Uw wondverpleegkundige kan dit voor u bestellen.
- Ventileer de kamer goed, zodat de wondgeur niet blijft hangen. Het gebruik van luchtverfrissers, geurverspreidende of geurneutraliserende producten blijkt lang niet altijd te werken. Ze verspreiden vaak zo'n krachtige andere geur dat dit samen met de wondgeur kan leiden tot misselijkheid.

Wondvocht:

Ondanks het gebruik van absorberend materiaal kan de grote hoeveelheid wondvocht de wondranden en omliggende huid toch beschadigen. Het is daarom raadzaam een huidbeschermend product te gebruiken, bijvoorbeeld een barrière crème. Na het aanbrengen vormt deze huidbeschermer een waterdichte laag, die werkt als een beschermend schild tegen de schadelijke invloeden van het wondvocht. Tegelijkertijd is een huidbeschermer zuurstof en waterdamp doorlatend, waardoor de huid blijft ademen. Huidbeschermers zijn verkrijgbaar in een spray, swab en crème vorm via uw apotheek. Uw wondverpleegkundige kan u hierin adviseren.

Bloedingsneiging:

Een oncologisch ulcus heeft een verhoogde kans om snel te gaan bloeden. Wees hier dus alert op. Een kleine bloeding kan ontstaan door beschadiging van de haarvaatjes of een grote bloeding wanneer de tumor de bloedvaten (ader of slagader) ingroeit. Het is handig om een donkergekleurde handdoek te gebruiken om de eerste bloeding te stelpen. Door de donkere kleur van de handdoek ziet het bloeden er wat minder heftig uit. Ook zijn er speciale verbandmiddelen te verkrijgen die geschikt zijn om het bloeden te stelpen. Uw behandelaar en/of wondverpleegkundige kan u adviseren in wat voor u het beste materiaal is.

Jeuk:

Jeuk kan optreden door de tumor zelf of door uitzaaiingen van de tumor, zelfs wanneer de huid nog heel is. Droogheid van de huid kan de jeuk verergeren.

Pijn:

Een groot aantal patiënten met een oncologisch ulcus ervaart nauwelijks pijn aan de wond. Dit komt door aantasting van de zenuwuiteinden. Treden er wel pijnklachten op, dan kunnen deze worden veroorzaakt door:

- De tumor/wond zelf
- Infecties van de wond
- Uitdroging van de wond
- Een verkeerde keuze van de wondbedekker of de wijze van wondverzorging

Belangrijk is eerst de oorzaak van de pijn te achterhalen. Het is belangrijk dat u dit bespreekt met uw arts. Als u pijn ervaart door het verwijderen van het wondverband of omdat de wond te droog is dan kan de wondverpleegkundige adviseren in andere wondmaterialen. Vaak bestaat de optimale behandeling uit een combinatie van systemische pijnbestrijding en een juiste wondverzorging.

Hoe ziet de behandeling van een oncologisch ulcera er uit?

De behandeling van een oncologisch ulcus kan als doel hebben:

- De genezing van het ulcus te bevorderen of voorkomen dat het ulcus uitbreidt;
- Een maximaal comfort realiseren;
- Passend wondmateriaal inzetten;
- Een acceptabel cosmetisch aanzicht te bereiken;
- Ondersteunen bij de psychosociale gevolgen van het oncologische ulcus.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor behandeling van een oncologisch ulcus. De huisarts of wondverpleegkundige bespreekt deze graag met u. Het hebben van een oncologische ulcus kan veel invloed hebben op het leven. Er kunnen sociale problemen ontstaan, zoals moeite hebben met toenemende afhankelijkheid of eenzaamheid. Bespreek deze problemen met de huisarts of de wondverpleegkundige.

Wat kunt u zelf doen?**Voeding:**

De behandeling van de kwaadaardige tumor zelf kost uw lichaam veel energie. Een wond kost het lichaam daarnaast nog meer energie. Het is daarom belangrijk om goed te eten volgens de schijf van 5 met aandacht voor extra eiwit verrijkte producten. Als dat niet mogelijk is kunt u overwegen om uit te wijken naar energie- en eiwitverrijkte drankjes. Deze drankjes zorgen ervoor dat u toch belangrijke stoffen binnen krijgt voor meer energie. Bespreek met uw arts, of diëtiste wat mogelijk is met voeding en bijvoeding".

Goede huidzorg:

Bij een gevoelige huid of bij jeuk vanwege een droge huid, is het fijn om de huid met een neutrale zalf of crème in te smeren. Dit mag, zolang de crème maar neutraal is en u deze crème niet gebruikt op de dag dat u bijvoorbeeld wordt bestraald. Uw behandelaar of wondverpleegkundige kunnen u adviseren welk type huidbeschermer het beste past in uw situatie.

